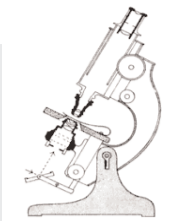

στο μικροσκόπιο...

ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΚΑΙ ΙΣΡΑΗΛΙΝΟΙ ΑΡΝΟΥΝΤΑΝ ΝΑ ΠΑΡΑΔΕΧΤΟΥΝ ΠΩΣ ΕΧΑΝΑΝ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ 1973

Πώς η «κατά κράτος ήττα» έγινε «μεγαλειώδης νίκη»

Του ΝΑΣΙΜ ΑΛΑΤΡΑΣ

Η εμπλοκή των ΗΠΑ, της ΕΣΣΔ και του βασιλιά του πετρελαίου στον πόλεμο του 1973 κορυφωνόταν δραματικά και απειλούσε τα συμφέροντα όλων στην περιοχή.

Η άρνηση του Ισραήλ να παραδεχτεί την ήττα του στο Σινά, παράλληλα με την επιτυχία του στρατού στα Υψίπεδα του Γκολάν, όξυναν περισσότερο τα πράγματα, αναγκάζοντας τις ΗΠΑ να παρατείνουν τον πόλεμο και την εμπλοκή τους και να παρυσύρουν με τη σειρά τους την ΕΣΣΔ, που άδραξε την ευκαιρία ώστε να παρουσιάζεται ως υποστηρικτής και προμηθευτής των Αράβων, πράγμα που μισούσαν αφάνταστα οι Αμερικανοί. Και το χειρότερο για όλους ήταν η εμπλοκή του πετρελαίου στον πόλεμο.

Η εικόνα ήταν ως εξής: οι Ισραηλινοί αδυνατούσαν, παρά την αμερικανική στρατιωτική βοήθεια, να απωθήσουν τους Αιγυπτίους, που ήδη είχαν απελευθερώσει 14 χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα από τα εδάφη τους στο Σινά. Και ταυτόχρονα σχεδίαζαν -οι Ισραηλινοί- να ανοίξουν δίοδο για να περάσουν στη δυτική όχθη της Διώρυγας. Κατάφεραν, όμως, οι τελευταίοι να απωθήσουν τους Σύρους στο Γκολάν. Οι Σύροι ετοιμάζονταν για νέα αντεπίθεση στις 23/10/1973, μετά τις νέες προμήθειες που έλαβαν από τη Σοβιετική Ένωση. Με λίγα λόγια, όλα τα στρατιωτικά γεγονότα που ακολούθησαν το Πέρασμα των Αιγυπτίων στην Ανατολική Όχθη της Διώρυγας του Σουέζ και

τη διάλυση της ισραηλινής αμυντικής γραμμής Bar Lev έμοιαζαν με ματς μεταξύ μιας ομάδας που έχει ήδη πάρει το κύπελλο και μιας που έχει υποβιβαστεί στη δεύτερη κατηγορία: όσα γκολ κι αν έβαζε η δεύτερη, δεν θα άλλαζε κατηγορία. Αυτό ακριβώς είπε, με λίγα λόγια, ο Kenneth Jamieson, πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της ΕΧΧΟΝ, στον Αμερικανό αναπληρωτή Εξωτερικών: «Οι ΗΠΑ πρέπει να καταλάβουν ότι δεν πρόκειται να κερδίσουν, ότι κι αν συμβεί στο έδαφος».

«Ηττήθηκαν οι Άλλοι»

Ο Κίσινγκερ ήθελε να καλύψει όσο ήταν δυνατόν την ήττα του ισραηλινού στρατού στο μέτωπο του Σινά. Στο απόρρητο έγγραφο 72 αναφέρεται όλη η συζήτηση μεταξύ του Κίσινγκερ και του πρεσβευτή της Κίνας στις ΗΠΑ Huang Zhen στις 25/10/1973. Από το όλο περιεχόμενο της συζήτησης μπορεί ο αναγνώστης να αντιληφθεί τις «αγωνιώδεις προσπάθειες του Κίσινγκερ» να πείσει τον Κινέζο πρεσβευτή ότι οι Αραβες και η Σοβιετική Ένωση ηττήθηκαν κατά κράτος. Ίσως επειδή γνώριζε καλύτερα από όλους την κόντρα που υπήρχε μεταξύ Κίνας και Σοβιετικής Ένωσης, και πως αυτό θα ευχαριστούσε τον Κινέζο πρεσβευτή. Ο Κινέζος όμως δεν έκανε τον «Κινέζο» και, αφού άφησε για αρκετή ώρα τον Κίσινγκερ να παίζει τον άχαρο ρόλο του και να αναπτύσσει όλο το πολιτικό του σχέδιο για τη Μέση Ανατολή,

αφού κατάλαβε και αποκωδικοποίησε όλη την πολιτική ανάλυση του Κίσινγκερ για την κατάσταση στο μέτωπο, πέταξε εκείνη τη φράση που έκανε τον Κίσινγκερ να παγώσει: «Από την αρχή του πολέμου μάς έχετε πει ότι οι Αραβες θα ηττηθούν σε 72 ώρες ή σε 96 ώρες». Ο Κινέζος πρεσβευτής δεν το είπε τυχαία, αλλά αναφερόταν σε λόγια του Κίσινγκερ κατά τη διάρκεια της συνάντησής τους που είχε πραγματοποιηθεί λίγες ώρες μετά την έναρξη του πολέμου, δηλαδή στη συνάντηση στις 6/10/1973 και ώρα 9.10 και η οποία διήρκεσε μόλις είκοσι λεπτά. Τότε ο Κίσινγκερ δήλωσε στον πρεσβευτή της Κίνας ότι «οι Αραβες θα ηττηθούν σε 72 με 96 ώρες» και ότι οι ΗΠΑ θα βοηθήσουν το Ισραήλ στον πόλεμο. Δείτε το απόρρητο έγγραφο ντοκουμέντο με αριθμό 17 των αμερικανικών απόρρητων εγγράφων για τον πόλεμο του 1973.

(<http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB98/octwar-17.pdf>)

Ο Κίσινγκερ, αφού άκουσε σατισμένο τον πρεσβευτή, απάντησε: «Τους υποτίμησα». Σαν είδε ο πρεσβευτής της Κίνας στο βλέμμα του Κίσινγκερ να αποτυπώνεται όλη η δύσκολη κατάσταση στην οποία βρίσκονταν οι ΗΠΑ και το Ισραήλ, του ρίχνει τη δεύτερη μαχαιριά: «Μα είμαστε σήμερα μεταξύ 16ης και 17ης μέρας του πολέμου. Ο πρωθυπου-

ρός μας δήλωσε ότι οι Αραβες κατάφεραν μεγαλειώδη νίκη».

Βέβαια, η λογική της συγκάλυψης της αποτυχίας του Ισραήλ που ακολούθησε ο Κίσινγκερ τότε δεν γινόταν αντιληπτή ως εργαλείο για να αναγκάσει το Ισραήλ να κάνει πολιτικές και εδαφικές υποχωρήσεις στους Αραβες. Οι Ισραηλινοί είχαν αντιληφθεί ότι τη στρατιωτική τους αποτυχία στο Σινά θα την πλήρωναν πολιτικά και εδαφικά, δεν ήθελαν όμως σε καμία περίπτωση να γίνει άμεση πληρωμή. Χρειάζονταν χρόνο και πολιτικές πρωτοβουλίες, γιατί δεν ήθελαν να περάσει στην ισραηλινή κοινή γνώμη η γεύση της αποτυχίας. Παράλληλα, ήθελαν να αποζημιωθούν στρατιωτικά και οικονομικά για τις εδαφικές υποχωρήσεις.

(<http://www.gwu.edu/~nsarchiv/NSAEBB/NSAEBB98/octwar-72.pdf>) *

***Η έρευνα αυτή της «Ε» φωτίζει «άγνωστες» πτυχές της «αιφνιδιαστικής επίθεσης» των Αράβων τον Οκτώβριο του 1973, με βάση απόρρητα έγγραφα που αποκαρκτηρίστηκαν πρόσφατα. Εξηγεί «γιατί ήθελε ο Σαντάτ τον πόλεμο και πώς τον οργάνωσε» και «γιατί απέτυχαν οι μυστικές υπηρεσίες» των ΗΠΑ και του Ισραήλ. Αποκαλύπτει τους «ρόλους» που έπαιξαν ο Φαϊσάλ και ο Χένρι Κίσινγκερ, στον πόλεμο και στην πρώτη συμφωνία ειρήνης μεταξύ Αιγυπτίων και Ισραηλινών.

«Παρά τρίχα...»

Ενας αναστεναγμός ανακούφισης ακούστηκε, όταν ο επικεφαλής του (τουρκικού) Συνταγματικού Δικαστηρίου ανακοίνωσε ότι το κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) δεν θα ετίθετο εκτός νόμου με την κατηγορία ότι οδηγεί τη χώρα προς την ισλαμική διακυβέρνηση. Αντί γι' αυτό, το Δικαστήριο επέλεξε μια μέση οδό, στερώντας από το κυβερνών κόμμα τη μισή κρατική του επιχορήγηση. Εάν η πλάστιγγα είχε γείρει προς την άλλη πλευρά (πράγμα που σχεδόν έγινε, με 6 εκ των 11 δικαστών να τάσσονται υπέρ της απαγόρευσης του ΑΚΡ), το δικαστικό αυτό δράμα θα είχε πολύ γρήγορα εξελιχθεί σε πολιτικό. Δεν είναι μόνον ότι θα καταστρεφόταν ένα κόμμα που επανεξελέγη τον περασμένο χρόνο με το 47% των ψήφων. Το κατηγορητήριο ζητούσε επίσης από το δικαστήριο να στερήσει τα πολιτικά δικαιώματα 71 ανθρώπων, μεταξύ των οποίων ο πρωθυπουργός Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν και ο πρόεδρος Αμπντουλάχ Γκιουλ. Το κόμμα θα μπορούσε να ανασυσταθεί με διαφορετικό όνομα, όπως έκαναν και οι προκάτοχοί του. Το Κόμμα της Αρετής και το Κόμμα της Ευημερίας, από τα οποία σχηματίστηκε το ΑΚΡ, απαγορεύτηκαν χωρίς πολλές φασαρίες. Αλλά μια ετυμηγορία για τον πολιτικό εξορισμό ενός επιτυχημένου πρωθυπουργού θα είχε πολιτικό κόστος, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

The Guardian